KEHTESTATUD
direktori 31.08.2021
käskkirjaga nr 1.1-1/35

SAUGA PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA
ÜLDOSA

Sisukord

1. Kooli õppekava koostamine ja kehtestamine ... 3
1.1. Õppekava ülesehitus ... 3
1.2. Kooli väärtused, eripära, õppe- ja kasvatuseesmärgid ... 4
1.3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid ... 6
2. Nõuded õppekeskkonnale ... 8
3. Nõuded õppe ja kasvatuse korraldusele ... 9
3.1. Tunnijaotusplaan ... 9
3.2. Põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv I, II ja III kooliastmes ... 9
3.3. Õppetöö korraldus distantsõppel ... 10
3.4. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine Sauga Põhikoolis ... 12
3.5. Hariduslike erivajadustega õpilased ... 12
3.5.1. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted ... 13
3.6. Läbivad teemad ... 15
3.6.1. Läbivate teemade õpe realiseerub: ... 15
3.6.2. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine ... 15
3.6.3. Keskkond ja jätkusuutlik areng ... 17
3.6.4. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus ... 19
3.6.5. Kultuuriline identiteet ... 20
3.6.6. Teabekeskkond ... 22
3.6.7. Tehnoloogia ja innovatsioon ... 23
3.6.8. Tervis ja ohutus ... 25
3.6.9. Väärtused ja kõlblus ... 27
3.7. Lõiming ... 29
3.8. Loovtöö korraldus III kooliastmes ... 30
3.9. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine ... 31
3.10. Õppe kavandamine läbi rahvusvaheliste projektide ... 32
3.11. Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht ... 32
3.12. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted ... 34
4. Hindamise tingimused ja kord ... 35
5. Oodatavad õpitulemused ... 36
5.1. Pädevuste kujundamine ... 36
5.2. I kooliastmes taotletavad pädevused ... 37
5.2.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes ... 37
5.3. II kooliastme pädevused ... 38
5.3.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes ... 39
5.4. III kooliastme pädevused ... 39
5.4.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes Sauga Põhikoolis ... 40
6. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord ... 41

1. Kooli õppekava koostamine ja kehtestamine

Sauga Põhikooli õppekava kehtestatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 15, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. A määruse nr 1 „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24 alusel.

Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Sauga Põhikooli õppekava koostamisel on võetud aluseks riiklik õppekava. Kooli õppekava koostades arvestatakse kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule ja õppenõukogule. Kooli õppekava kehtestab direktor.

1.1. Õppekava ülesehitus

Sauga Põhikooli õppekava koosneb:

1. Üldosast, mille sisu on mõjutatud ühiskonnas valitsevatest väärtustest ning määratleb, millises ühiskonnas me tahame elada ja kirjeldab, milliseid pädevusi peetakse lõpetaja puhul ootuspäraseks ja heaks.
2. Ainekavadest, mis on esitatud klassiti.

Sauga Põhikooli õppekava määrab kindlaks kooli õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, oodatavad õpitulemused, hindamise tingimused ja korra, õppekava põhimõtted, omandatavad pädevused, nõuded õppe ja kasvatuse korraldusele, nõuded kooliastmetele ja kooli lõpetamiseks, kohustuslikud- ja valikained ning tunnijaotusplaani.
Õppekava on väljundipõhine, st et rõhuasetus on õpilaste poolt õppimise kaudu õppeprotsessi lõpuks omandatavate õpitulemuste/pädevuste omandamisel ja nende hindamisel. Õppeprotsessi kirjeldamine toimub õpetaja töökava tasandil.
Koolis lähtutakse põhimõttest, et õppekavas esitatud teemadele pühendatakse arvestatav hulk aega, lähenedes teemale mitmetel viisidel nii, et õpilased õpivad õpitut kasutama mitmetes situatsioonides. Õpilastel lastakse demonstreerida õpitut võimalikult erinevates olukordades ja antakse soorituste kohta tagasisidet tuues välja õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning andes soovitusi edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpitulemuse omandamist.
Õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse valdkonniti koondatud ainekavad ning läbivate teemade kavad.

Üldosas esitatakse:

1. Õppe ja kasvatuse eesmärgid
2. Nõuded õppekeskkonnale
3. Nõuded õppe ja kasvatuse korraldusele
4. Hindamise tingimused ja kord
5. Oodatavad õpitulemused

6. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Ainekavades esitatakse:
1. Õppe ja kasvatuse eesmärgid
2. Õppesisu
3. Lõiming
4. Üldpädevused
5. Õppetegevus
6. Hindamine ja tagasisidestamine
7. Läbivate teemade kava
8. Õpitulemused

Kooli õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:
1. Keel ja kirjandus (Lisa 4)
2. Võõrkeeled (Lisa 5)
3. Matemaatika (Lisa 6)
4. Loodusained (Lisa 7)
5. Sotsiaalained (Lisa 8)
6. Kunstiained (Lisa 9)
7. Informaatika (Lisa 10)
8. Kehaline kasvatus (Lisa 11)
9. Tehnoloogia (Lisa 12)

1.2. Kooli väärtused, eripära, õppe- ja kasvatuseesmärgid

Sauga Põhikooli visioon:
Sauga Põhikool on parim kool õpilase arendamiseks: lapsesõbralik, nõudlik, teotahteline, meeldiva töökeskkonna ja mikrokliimaga kaasaegne õppe- ja kasvatusasutus.
Sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühisväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.
Sauga Põhikoolis toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Sauga Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
Sauga Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.
Alusväärtustena tähtsustatakse Sauga Põhikoolis:
1. Üldinimlikke väärtusi: ausus, hoolivus, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu, kohusetundlikkus, ettevõtlikkus, riskivalmidus, loovus, sihikindlus, töökus, enesekindlus, avatus, tervis.
2. Ühiskondlikke väärtusi: vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus,

3. Õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus, keskkonna väärtustamine

Sauga koolis tähtsustatakse:
Loovust

1. Aktiivset ja paindlikku ellusuhtumist.
2. Oskust teistega koos tulemuslikult töötada.
3. Võimet lahendada keerulisi ja enneolematuid olukordi originaalselt kõigis eluvaldkondades.
4. Võimet genereerida innovaatilisi ideid ning võimet teostada ideed reaalsuses.
5. Uusi ideid, tooteid ja kunstiteoseid.
6. Avastamisrõõmu, kogemist, elevust, säravaid silmi.
7. Mõtlemise voolavust – ideede, lahenduste rohkust mingile olukorrale, küsimusele, probleemile vastust otsides.
8. Rikastava ja arendava keskkonna loomist õpilaste toetamiseks looval arenguteel.
9. Igava ja ühetoonilise ülesande ilmestamist millegagi, mis muudab selle tegevuse sisu õpilase jaoks huvitavamaks.

Õppimist

1. Aktiivset, isiklikult juhitud õppimist,
2. Eesmärgiga teadmiste omandamist (enda jaoks eesmärkide sõnastamine, planeerimine, seoste leidmine eesmärkide ja praktilise tegevuse vahel, efektiivne tagasiside õppijale, sooritus tagasiside baasil - suureneb oskus tagasiside abil oma tegevust vajalikus suunas viia, püstitatud eesmärgini jõudmine).
3. Ise avastamist, mitte teiste sõnadest õppimist (avastusõpe, arutelu).
4. Õuesõpet – õppimist läbi erinevate meelte.
5. Koosõppimist – paaristööd, rühmatööd, ajurünnakut, rollimänge, õppekäike.
6. Õpetades õppimist.
7. Innovaatilisi ehk uuenevaid õppimisviise.
8. Õppimist kui elustiili, mis teeb õnnelikuks ja tõstab enesehinnangut.
9. Selle õppimist ja harjutamist erilise tähelepanuga, milles tahetakse saavutada täiust.
10. Uute oskuste ja teadmiste omandamist kolleegidelt, kaasõpilastelt, kogemustest.
11. Pidevat arengut enesetäiendamise ja lugemise kaudu.

Meeskonnatööd

1. Paljude inimeste tööd ühiste eesmärkide nimel, mis on koos vastu võetud ja aktsepteeritud.
2. Ühiseid väärtusi ja norme meeskonnas tegutsemiseks.
3. Erinevate rollide teadvustamist meeskonnatöös.
4. Meeskonnatöös usalduse tähtsuse tunnetamist läbi praktiliste ülesannete.
5. Suutlikkust jääda püsima stressi tekitavates olukordades-meeskond ei tohiks laguneda ka ekstreemsetes olukordades.
6. Meeskonnaliikmete üksteise ärakuulamist ning julgust teha ettepanekuid.
7. Lahkhelide puhul probleemide avameelset arutelu ning lahenduste leidmist
8. Avameelset kriitikat, mis ei ole suunatud inimesele.
9. Selgelt jagatud ülesandeid meeskonnaliikmete vahel ning igaühe vastutust kanda nende eest hoolt.
10. Meeskonna teadlikku tegutsemist – regulaarselt vaadatakse üle töötulemused ning võimalused, kuidas edasi tegutseda parima saavutamiseks.

Kindlustunnet/turvalisust

1. Koolis keskkonda, kuhu õpilane, õpetaja ja koolitöötaja tulevad rõõmuga, kus nad tunnevad ja saavad: elamusi, armastust, uusi teadmisi, üksteist austavat suhtumist, piisavalt liikumist, loovat ellusuhtumist.
2. Õpilaste, õpetajate ja koolitöötajate kaastundlikkust, sõbralikkust, positiivsust, hoolivust, distsiplineeritust, koostööle suunatud käitumist, enesekehtestamisvõimelisust, loovust, tasakaalukust, kõrget eetikat, tolerantsust, sallivust, paindlikkust, avameelsust, uudishimulikkust.
3. Õpilase ja õpetaja tegutsemist kiusamise ja vägivalla miinimumini viimise nimel.
4. Huvitavaid ja vaheldust toovaid tegevusi.
5. Avarat tegevusruumi ja rahulikku töötempot.
6. Õpetajate ja õpilaste individuaalsete võimete, oskuste ja teadmiste kasutamist õppe- ja kasvatustöös.
7. Võimalust teha midagi olulist ja tunnustust väärivat ning tunnustust edu korral.
8. Juurdepääsu informatsioonile.
9. Kaasatust otsuste tegemisele.
10. Käitumiseeskirju klassis ning stabiilset tegutsemiskeskkonda.
11. Koolist saadavat toetust, nõu ja abi õppe- ja kasvatusküsimuste lahendamisel lapsevanematele.
12. Tihedat tööd peredega, perede kaasamist.

1.3. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Missioon – Sauga Põhikool on avatud, arenev, paindlik ja elulähedane maakool. Võimaldame hariduse omandamist põhikooli I, II ja III kooliastmes. Rahvusvaheline koostöö, võõrkeele- ja infotehnoloogiaalane õpe on aluseks Euroopa Liidu täisväärtusliku kodaniku kujunemise aluseks.
Sauga Põhikool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele ja rahvakalendri tähtpäevade tähistamisele.
Sauga Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne, arvestades õpilaste erivajadusi, kultuuritraditsioone ning rahvuslikku identiteeti. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
Sauga Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
Sauga Põhikooli eesmärk on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, enesereflekssiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

1. Isiksus: luua alus õpilaste enesemääratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
2. Eetika ja kõlblus: toetada põhiliste väärtushoiakute kujunemist, õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest.
3. Vastutus: õpetada õpilasel oma huvisid, kalduvusi ja võimeid hindama ja analüüsima ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.

Põhikooli lõpetajal on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

4. Uudishimu, avatus: teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste vastu huvitatuse tõstmine ning omandamine toimub õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

2. Nõuded õppekeskkonnale

Sauga Põhikoolis mõistetakse õppekeskkonnana õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.
Sauga Põhikool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

1. Osaleb kogu koolipere.
2. Luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel.
3. Koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära.
4. Jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus.
5. Märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu. Hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest.
6. Välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist.
7. Ollakse avatud vabale arvamusvahetusele, sealhulgas kriitikale.
8. Luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega.
9. Luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul.
10. Luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel.
11. Korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine.
12. Korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib Sauga Põhikool, et:

1. Kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas.
2. Õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat.
3. Kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele.
4. Ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega.
5. Kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid.
6. On olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

3. Nõuded õppe ja kasvatuse korraldusele

3.1. Tunnijaotusplaan

Õppe ja kasvatuse korraldus määratakse lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest. Õppe ja kasvatuse põhivorm on õppetund. Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume ekskursioondel ja õppekäikudel (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas. Õppetegevuse tervikuks kujundamiseks lõimingu kaudu korraldab kool vähemalt ühe korra kuus koordineeritud e-õppepäeva (näiteks uurimus, küsitlus, vaatlus, jms).
Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel või erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas. Kasutatakse üldõpetuslikku õpet, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.
Õpilaste suurim lubatud nädalakoormus põhikooli klassides on:
1. klassis – 20 õppetundi
2. klassis – 23 õppetundi
3. klassis – 25 õppetundi
4. klassis – 25 õppetundi
5. klassis – 28 õppetundi
6. klassis – 30 õppetundi
7. klassis – 30 õppetundi
8. klassis – 32 õppetundi
9. klassis – 32 õppetundi
Sauga Põhikool tagab õpilasele õppe kohustuslikes õppeainetes alljärgnevas I, II ja III kooliastme tunnijaotusplaanis.

3.2. Põhikooli kohustuslike õppeainete nädalatundide arv I, II ja III kooliastmes

Õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Eesti keel	19	11	6
Kirjandus	0	4	6
Inglise keel (A-võõrkeel)	3	9	9
Vene keel (B-võõrkeel)	0	3	9
Matemaatika	10	13	13
Loodusõpetus	3	7	2
Geograafia	0	0	5
Bioloogia	0	0	5
Keemia	0	0	4

Õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Füüsika	0	0	4
Ajalugu	0	3	6
Inimeseõpetus	2	2	2
Ühiskonnaõpetus	0	1	2
Muusika	6	4	3
Kunstiõpetus	4,5	3	3
Töö- ja tehnoloogiaõpetus	4,5	1,5	1,5
Kehaline kasvatus	8	8	6
Valikained			
Informaatika	3	3	1
Informaatika (programmeerimine)	0	3	3

Põhikooli õpilase suurim lubatud nädala õppekoormus õppetundides on:

1. 1. klassis 20
2. 2. klassis 23
3. 3. ja 4. klassis 25
4. 5. klassis 28
5. 6. ja 7. klassis 30
6. 8. ja 9. klassis 32

Sauga Põhikoolis on valikaineks tunnijaotusplaanis esitatud valikained.
Lisatunde on esimses kooliastmes 8, teises kooliastmes 10 ja kolmandas kooliastmes 4, mida kool jagab vastavalt vajadusele põhiainete või valikainete vahel, mida võib muuta iga kolme aasta tagant. (vt. Lisa 2 Tunnijaotusplaan)
Kolmandas kooliastmes moodustatakse vajaduse korral kasvatus-, käitumis- või õpiraskustega õpilaste klassid.
Kolmandas kooliastmes on lisatunnid tööõpetuses (1), matemaatikas (2). A-võõrkeel on inglise keel, B-võõrkeel on vene keel. Kolmandas kooliastmes on valikaineks arvutiõpe. Kolmanda kooliastme tunnijaotusplaanis on järgmised kohustuslikud valikainete tunnid: arvutiõpetuses 1 tund nädalas.

3.3. Õppetöö korraldus distantsõppel

Distantsõppe õiguslik korraldus tuleneb põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, mille kohaselt juhendatud õpe on kooli määratud viisil toimuv õpe, mida võib korraldada e-õppena. Lisaks sätestavad riiklikud õppekavad võimaluse korraldada õpet virtuaalses õppekeskkonnas.
Distantsõppe ajal vahendab kool õppetegevuste infot ekooli kaudu.
Suhtlus õpilaste, õpetajate ja lastevanemate vahel toimub peamiselt eKooli kaudu.
Õpilasel tuleb tööd esitada/sooritada õpetaja tööjuhendis nimetatud keskkonnas sama koolipäeva jooksul, kui tööjuhendis ei ole märgitud teisiti.
Distantsõppel sooritatud hindelisi töid võib hinnata mitteeristavalt (arvestatud või mittearvestatud).

Õigeaegselt esitamata hindeliste tööde puhul tehakse märge X eKoolis tegemata töö kohta, juurde lisatakse esitamata töö nimetus.
Õpetajad on igal tööpäeval kätte saadavad 8.30 - 15.30 peamiselt ekooli või e-posti vahendusel, kui ei ole muud suhtluskanalid õpilastega kokku lepitud.
Õpetajad planeerivad regulaarselt videotunde (nt Zoom).
Kõrvalistel isikutel, ka lapsevanematel, ei ole ilma kokkuleppeta õigust videotunnis osaleda. Lapsevanem tagab õpilasele võimaluse osaleda privaatselt videotunnis.

Videotunnis osalemise reeglid:

1. Videotunnis osalemine on õpilasele kohustuslik. Videotunnis mitte osalenud õpilane märgitakse e-päevikus puudujaks.
2. Info videotunni toimumise kohta antakse ekoolis koduse töö all eelneva päeva õhtul hiljemalt kell 17.00.
3. Kui toimub videotund, märgitakse ka see tunnikirjeldusse.
4. Õpilase jaoks uut ja/või keerulist teemat/ülesannet selgitab õpetaja alati videotunni vahendusel.
5. Täieliku distantsõppe perioodil toimuvad videotunnid vähemalt 50% tundidest, osalise distantsõppe korral määrab videotundide sageduse aineõpetaja.
6. Videotunni kestvus ei pea olema terve 45 minutit, aga õpilase töömaht arvestatakse akadeemilise tunni mahus.
7. Enne videotundi kontrollib õpilane üle tehnilised vahendid (internetiühendus, kaamera, mikrofon).
8. Videotunnis osaleb õpilane üldjuhul sisselülitatud kaameraga.
9. Õpilane osaleb videotunnis oma nime all.
10. Videotundi sisenetakse nõutud ajal, ei hilineta.
11. Õpilase regulaarse puudumise korral videotundidest võtab klassijuhataja, vajadusel ka sotsiaalpedagoog või juhtkond ühendust lapsevanemaga.
12. Tunnis lülitab õpilane mikrofoni sisse ainult siis, kui õpetaja on selleks loa andnud.
13. Videotunni vestlusalas (chat'is) kirjutab õpilane ainult õppetööga seotud teemadel.
14. Õpilane ei tegele videotunnis õppetööväliste tegevustega (mängimine, söömine jne).
15. Õpilane ei jaga videotunni linki kõrvaliste isikutega.
16. Õpilane lahkub videotunnist, kui õpetaja on andnud selleks loa.
17. Videotunni lõppedes lahkub õpilane vestlusruumist.
18. Videotunni salvestamine ja lindistamine on keelatud.
19. Koolil on õigus õpilaste õppetöö parema toetamise eesmärgil teha eriotsuseid seoses tasemerühmade või õpiabi grupis õppivate õpilastega.

Õpilane/lapsevanem kontakteerub õpetajaga koheselt, kui selgub, et õppeülesannete täitmisel on tekkinud probleeme.
Kui õpilane on haige (või ei saa muul põhjusel õppetöös osaleda), siis teavitatakse klassijuhatajat. Haigestunud laps ei pea distantsõppe ülesandeid tähtajaliselt lahendama. Laps vastab pärast terveks saamist õpetajaga kokkuleppel vajalikud teemad järele.
Klassijuhatajad on oma õpilastele ja nende vanematele toeks teistmoodi õppimisel, õpimotivatsiooni hoidmisel, õppeülesannete täitmise jälgimisel.
Distantsõppes ilma mõjuva põhjuseta mitteosalemine loetakse koolikohustuse mittetäitmiseks ning sel puhul kaasatakse tugimeeskonna liikmed ning kooli pidaja.
Õpilastel ja vanematel on võimalik pöörduda klassijuhataja, tugispetsialistide või juhtkonna poole. Kontaktid on kättesaadavad kooli kodulehelt.

3.4. Õpilase ja vanema teavitamine ning nõustamine Sauga Põhikoolis

Klassi- või aineõpetajad:

1. Jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele.
2. Selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused (vajadusel kasutavad koostööd spetsialistidega) õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks.
3. Valivad sobivad õppemeetodid ning korraldavad diferentseeritud õpet.
4. Tagavad õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Sauga Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
Sauga Põhikool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse koostöös Pärnu Rajaleidja karjäärinõustajaga.
Sauga Põhikool tagab õpilasele ning vanematele:

1. Teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta (kooli kodulehel, ekoolis).
2. Juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes (õpetajate konsultatsioonide ajad kooli koduleheküljel, arenguvestlused).
3. Trimestri algul teavitamise peamistest õppeteemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest (lastevanemate koosolek, ekool, kooli koduleht).

3.5. Hariduslike erivajadustega õpilased

Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed kommunikatsioonid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid ja muu selline) või taotletavates õpitulemustes.
Sauga Põhikooli õpilasele tagatakse vähemalt eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.
Kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada “Eesti keel teise keelena“ ainekava alusel.
Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib lapsevanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.
Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe toetamiseks võib kasutada §15 lõikes 5 nimetatud tunniressurssi.

Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest võib teha õpilasele muudatusi või kohandusi õppeajas, õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Nende muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava.
Kui individuaalse õppekavaga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi saavutada, on individuaalse õppekava rakendamine lubatud üksnes nõustamiskomisjoni soovitusel.
Hariduslike erivajadustega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel on kooli eripedagoog-logopeed (edaspidi haridusliku erivajadustega õpilase õppe koordineerija – HEV koordinaator).
Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.
Meetmete rakendamise perioodil jälgivad õpilasega tegelevad õpetajad ja tugispetsialistid õpilase arengu ja toimetuleku tulemuslikkust ning esitavad omapoolseid soovitusi vähemalt kord õppeaastas.
Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija hindab koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetmete tulemuslikkust ning teeb ettepanekuid vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edaspidiseks tegevuseks: meetmete rakendamise lõpetamine. Meetmete rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil. Meetmete vahetamine või muu meetme lisamine. Täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või nõustamiskomisjoni poole pöördumise soovitamine.
Haridusliku erivajadusega õpilasele rakendatavad meetmed dokumenteeritakse individuaalse arengu jälgimise kaardil. Kaarti täidab klassiõpetaja või klassijuhataja koostöös aineõpetajate ja tugispetsialistidega.
Õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.
Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekust.

3.5.1. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis. Kooli põhimääruses sätestatu kohaselt on koolis võimalused rakendada hariduslike erivajadustega õpilastele õppe paremaks korraldamiseks ka erinevaid rühmi ja klasse.
Direktor on määranud haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijaks eripedagoog-logopeedi, kelle ülesandeks on haridusliku erivajadusega õpilase õppe ja arengu toetamiseks vajaliku koostöö korraldamine tugispetsialistide, andekate õpilaste juhendajate ja õpetajate vahel.
HEV koordinaator toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate

õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.
Direktori otsusel võib haridusliku erivajadusega õpilasele rakendada „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ §48 sätestatud järgmisi meetmeid, mille rakendamise eeldusena ei ole ette nähtud nõustamiskomisjoni soovitust:

1. Tugispetsialisti teenus
2. Individuaalse õppekava rakendamine
3. Pikapäevarühma vastuvõtmine
4. Vanema nõusolekul õpilase üleviimine hariduslike erivajadustega õpilaste õppe paremaks korraldamiseks moodustatud rühma või klassi.

Õpilaste nõustamise ja õpiabi andmise eesmärgil toimuvad koolis:

1. Õpilaste arenguvestlused vähemalt 1 kord õppeaasta jooksul, perevestlused toimuvad kokkuleppel õpilanese ja klassijuhatajaga. Arenguvestluste korra kehtestab direktor.
2. Ainealased konsultatsioonid – õpilaste nõustamisega õpiküsimustes tegelevad kõik õpetajad väljaspool tunniaega vähemalt üks kord nädalas. Klassi- ja aineõpetajad teatavad konsultatsiooni ajad septembikuu esimese nädala jooksul õppealajuhatajale. Konsultatsiooni ajad pannakse välja õpilaste stendile, õpetajate tuppa stendile ning kooli koduleheküljele.

Sauga Põhikoolis töötavad õpiabirühmad ja kõneravirühmad.
Sauga Põhikoolis töötab eripedagoog-logopeed, kelle tööülesanneteks on kõneravirühma tundide läbiviimine kõigis kooliastmetes. Kõneravirühma tundidest võtavad osa lugemis- ja kirjutamisraskustega õpilased. Eripedagoog-logopeed nõustab vajadusel ka õpetajaid ja lapsevanemaid vastavalt oma pädevustele.
Kõneravirühma töö eesmärgiks on korrigeerida suulise ja kirjaliku kõne puudeid, korrigeerida häälduspuudeid, aidata alakõnega õpilast, korrigeerida kogelust.
Eripedagoog-logopeedi töö toimub kõneravirühmades suurusega kuni 6 õpilast.
Sauga Põhikoolis töötavad pikapäevarühmad ja vajadusel rakendatakse abiõpetajaid.
Pikapäevarühma ülesanneteks on pakkuda: õpilasele järelvalvet õppetööst vabal ajal, pedagoogilist juhendamist kodutööde täitmisel, pedagoogilist suunamist õppest vabal ajal, huvitegevust huvide arendamisel.
Pikapäevarühma töökorralduse ja päevakava kehtestab kooli direktor, määrates seal aja koduste õpiülesannete täitmiseks, puhkuseks vabas õhus ja huvitegevuseks.
Pikapäevarühma täitumise ülemine piirnorm on 30 õpilast.
Õpilasele, kelle trimestri hinne on puudulik või nõrk, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles aines individuaalne ainekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, vajadusel individuaalne õppekava. Tugisüsteemi eesmärgiks on aidata õpilasel omandada nõutavad teadmised ja oskused.
Sauga Põhikooli õppe- ja kasvatustöökomisjon soovitab õpilasele ja vanemale sobiliku tugimeetme: tugiõppetunnid, pikapäevarühm, logopeediline õpiabirühm, sotsiaalpedagoogiline või psühholoogiline nõustamine ning vajadusel individuaalse õppekava koostamine.
Tugimeetme täitmise kohta peetakse arvestust.
Trimestri lõpul teeb õppe- ja kasvatustöökomisjon kokkuvõtte tugisüsteemi rakendamise tulemuslikkusest: kas lõpetada tugimeetme rakendamine, jätkata tugimeetme rakendamist või rakendada uut tugimeedet.

3.6. Läbivad teemad

Läbivad teemad väljendavad ühiskonnas olevaid aktuaalseid küsimusi ja aitavad valida rõhuasetusi ainealase teema esitamisel.
Läbivad teemad on üldistava iseloomuga, olles nõrgalt või üldse mitte seotud kindla õppeaine või ainevaldkonnaga.
Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad võivad olla aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

3.6.1. Läbivate teemade õpe realiseerub:

1. Õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke.
2. Aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte.
3. Valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi.
4. Läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna.
5. Korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

3.6.2. Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Läbiva teema "Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kellel on valmisolek elukestvaks õppeks, erinevate rollide täitmiseks muutuvas õpi-, elu- ja töökeskkonnas ja oma elukäigu kujundamiseks teadlike otsuste kaudu, sh mõistlike karjäärivalikute tegemiseks.

Õpilast suunatakse:

1. Teadvustama oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ja karjääriplaanide konkreetsemaks muutumisele.
2. Arendama oma õpi-, suhtlemis- ja koostööoskusi, otsustamisjulgust ning infoga ümberkäimise oskusi.
3. Arendama oskust seada endale eesmärke ja süsteemselt tegutseda nende elluviimisel.
4. Kujundama valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja karjääriotsuste tegemiseks.
5. Tutvuma erinevate ametite/elukutsetega, nende arengutega minevikus ning ettenähtavas tulevikus, tundma õppima haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte, ettevõtte ja töötaja õigusi ja kohustusi ning kohalikku majanduskeskkonda.

Läbiva teema "Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemine I kooliastmel aitab õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetab esmaste õpioskuste omandamist. Mänguliste

tegevuste abil aidatakse õpilasel kujundada ning õppida tundma ennast ja töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust ja lähiümbrusest. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid.
Läbiva teema "Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemine II kooliastmel keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ja arendamisele. Eesmärgiks on aidata õpilasel kujundada põhilisi õpioskusi, empaatiavõimet, suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid, nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega.
Läbiva teema "Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" käsitlemine III kooliastmel keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele ning esmaste karjäärivalikutega seostamisele. Õpilasi suunatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas oma soovide teostamiseks. Tähtis on töö ja karjääriga seotud stereotüüpsete suhtumiste kriitiline käsitlemine, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimalustest ning neile luuakse võimalused saada karjäärinõustamist.

Läbiva teema "Elukestev õpe ja karjääri planeerimine" I kooliastme lõpetaja:

1. Iseloomustab iseennast, kirjeldab oma positiivseid omadusi.
2. Kirjeldab oma unistusi ja elukutse-eelistusi (kelleks tahab tulevikus saada).
3. Nimetab kodukohas esinevaid enamtuntud ameteid, selgitab nende vajalikkust.
4. Teab, mis tööd tema vanemad teevad. Kirjeldab nende tööd.
5. Planeerib igapäevasteks tegevusteks oma aega, reastab tegevused tähtsuse järjekorras.
6. Mõistab oma tegevuse ja tulemuse vahelisi seoseid.
7. Kasutab raha lihtsamates tehingutes.
8. Tunneb huvi ümbritseva maailma vastu. Tahab õppida.
9. On kohusetundlik, peab oma lubadusi.

II kooliastme lõpetaja:

1. Kirjeldab enda omadusi, oskusi ja saavutusi nii võrdluses kaaslastega kui iseenda varasemate sooritustega.
2. Leiab tegevusi, mis võimaldavad tundma õppida, rakendada ja arendada oma võimeid ja oskusi.
3. Kirjeldab erinevate valdkondade elukutseid ja tutvustab oma lähedaste töö sisu ja iseloomu.
4. Toob näiteid, kuidas inimese teadmised ja haridus seostuvad tema tööga.
5. Kasutab enda jaoks sobivaid õpioskusi. Otsib vajadusel abi ja infot erinevatest teabeallikatest.
6. Organiseerib iseseisvalt oma päeva (sh õppimist), kasutab tegevuse planeerimisel sobivaid meetodeid (päevik, elektrooniline kalender vms).
7. Näitab üles initsiatiivi tegutsemiseks ja otsustamiseks. Vastutab jõukohaste probleemide lahendamise eest.

III kooliastme lõpetaja:

1. Analüüsib oma isiksuseomadusi, oskusi, huvisid, võimeid, õpitulemusi ja muid omadusi (nt tervisega seotud aspekte), võttes neid arvesse esmaste karjäärivalikute ja -plaanide tegemisel.
2. Otsib sobivatest allikatest infot edasiste õpingute kohta valiku tegemiseks, kirjeldab konkreetseid alternatiive oma õpingute jätkamiseks ning tegevusi ja tingimusi, mis on vajalikud eelistatud õppeasutustesse õppima asumiseks.
3. Pöördub asjakohaste asutuste ja spetsialistide poole abi saamiseks karjääriotsuste tegemisel.

4. Kirjeldab üldiselt kohaliku tööturu olukorda, võimalusi ja arenguid. Saab aru elukestva õppimise tähtsusest muutuvas töömaailmas ja arenevas ühiskonnas.
5. Kirjeldab tegevusala/ameti seoseid inimese eluviisiga. Kirjeldab oma õigusi ja kohustusi töötajana.
6. Tunneb ära enamlevinud tööde ja töötajatega seotud stereotüüpsed negatiivsed (sh sooliselt või muul moel diskrimineerivad) suhtumised.
7. Seab oma tegevustele pikemaajalisi eesmärke ja prioriteete. Leiab erinevaid võimalusi ülesannete täitmiseks ja probleemide lahendamiseks.

3.6.3. Keskkond ja jätkusuutlik areng

Läbiva teema "Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng" käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda.

Õpilast suunatakse:

1. Aru saama loodusest kui terviksüsteemist ja inimese ning teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest, inimese sõltuvusest loodusressurssidest.
2. Aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest, inimtegevusega kaasnevatest riskidest.
3. Väärtustama bioloogilist (sh maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust.
4. Arutlema keskkonna probleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklikke keskkonnaalaseid seisukohti, pakkuma välja lahendusi keskkonnaprobleemidele.
5. Võtma vastutust jätkusuutiku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise. Hindama ja vajadusel muutma oma tarbimisvalikuid ning eluviisi.

Läbiva teema "Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng" käsitlemine I kooliastmel tugineb õpilase praktilistele kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele. Õppe- ja kasvatustegevuse kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on võimalik keskkonnaprobleeme praktiliselt ennetada ja lahendada.
Läbiva teema "Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng" käsitlemine II kooliastmel keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ennetamises ning lahendamises, kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ja toimima keskkonda hoidvalt.

Läbiva teema "Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng" käsitlemine III kooliastmel keskendub kohalike ja globaalsete keskkonna- ja inimarengu probleemide käsitlemisele**.** Eesmärgiks on kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda, eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

Läbiva teema "Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng"
I kooliastme lõpetaja:

1. Tunneb huvi looduse vastu, märkab ja kirjeldab loodus- ja tehiskeskkonda enda ümber.
2. Näitab üles hoolivust ümbritseva ning kõigi elusolendite vastu, hoiab oma kodukoha loodust ja ehitisi.
3. Kirjeldab looduse mõju iseendale ja oma perekonnale.
4. Kirjeldab paikkonna inimtegevuse mõju loodusele.
5. Selgitab elus ja eluta looduse vahelisi seoseid.
6. Kirjeldab enda ja oma perekonna tarbimiseelistusi.
7. Selgitab jäätmete sorteerimise vajalikkust, sorteerib jäätmeid.
8. Kirjeldab, kuidas säästa vett ja elektrit. Toimib ise vastavalt.
9. Kirjeldab, kuidas tema ja ta kaaslased saavad keskkonnahoidlikult ja säästvalt käituda, tegutseb loodusele ja keskkonnale kahju tegemata.

II kooliastme lõpetaja:

1. Kirjeldab inimese ja teda ümbritseva keskkonna vahelisi seoseid. Selgitab, kuidas ümbritseva keskkonna muutused mõjutavad tema ja kogukonna heaolu.
2. Selgitab näidete varal loodusvarade ja energia säästmise vajadust.
3. Toob õhu, vee ja mulla saastamise näiteid, selgitab maavarade kasutamisega seonduvaid probleeme eestis.
4. Mõistab, et keskkonnaprobleemidesse suhtutakse erinevalt. Selgitab, kuidas reklaam mõjutab inimeste tarbimisharjumusi.
5. Suhtub vastutustundlikult ja säästvalt oma elukeskkonda, näitab üles tahet osaleda keskkonnaprobleemide ennetamises ja lahendamises (sh kooli keskkonnaettevõtmistes). Tegutseb vastavalt looduse kaitse põhimõtetele.
6. Kirjeldab loodusliku mitmekesisuse avaldumisvorme, liigikaitse ja elupaikade kaitse vajalikkust.
7. Analüüsib enda ja oma perekonna tarbimiseelistusi loodushoiu seisukohalt, hindab oma vee- ja elektritarbimist, seab reaalseid eesmärke, korrigeerib käitumis- ja tarbimisharjumusi keskkonnahoidlikel eesmärkidel.

III kooliastme lõpetaja:

1. Järgib loodus- ja keskkonnakaitse põhimõtteid. Mõistab, et looduskeskkond on inimühiskonna arengu alus. Mõistab looduskeskkonna haprust ja inimese sõltuvust loodusressurssidest.
2. Kirjeldab loodust kui terviksüsteemi. Analüüsib organismide ja keskkonna vahelisi seoseid.
3. Selgitab, kuidas keskkonnapoliitika aitab kaasa keskkonnaseisundi paranemisele ja keskkonnaprobleemide ennetamisele.
4. Tunneb ja kasutab oma kodanikuõigusi ja -kohustusi keskkonnaküsimustega tegelemisel. Avaldab arvamust keskkonna teemadel, propageerib keskkonnahoidlikku käitumist.
5. Kasutab keskkonda puudutavat teavet kriitiliselt ja loovalt, analüüsib koduümbrust puudutavat keskkonnaalast infot.
6. Näitab üles teadlikkust tarbida keskkonnasõbralikke tooteid ja materjale, mahepõllumajandustoodangut, tähtsustab alternatiivenergiaallikate kasutamist.
7. Käitub igapäevaelu probleemide lahendamisel keskkonnateadlikult, arvestades eetilisi, moraalseid ja esteetilisi aspekte.

3.6.4. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Läbiva teema "Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus" käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ja vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, on ühiskonda lõimitud, toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengutele.

Õpilast suunatakse:

1. Väärtustama demokraatlikku ühiselu korraldamist, koostööd, kodanikualgatust ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist.
2. Olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ja neid väljendama.
3. Tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustust.
4. Mõistma avaliku ning ettevõtlus- ja mittetulundussektori seoseid ja toimimist.
5. Mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas, omandama oskusi osalemiseks otsustamisprotsessides.
6. Mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ja suhtuma positiivselt ettevõtlusesse ja selles osalemisse.

Läbiva teema "Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus" käsitlemisel I kooliastmel on keskseks sobiv koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemuse saamine. Selle viisideks on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt ühisürituste korraldamine. Lähtudes paikkonna võimalustest, tuleb õpilasele tutvustada kodukandi ettevõtteid, vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmasid, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda.
Läbiva teema "Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus" käsitlemisel II kooliastmel on oluline toetada õpilase initsiatiivi, pakkuda õpilastele võimalusi ja abi ühisalgatuste teostamiseks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel, jagades kohustusi ning sellega kaasnevat vastutust. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos töötamise kasulikkust ja vajalikkust.
Läbiva teema "Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus" käsitlemine III kooliastmel keskendub ühiskonna eri sektorite (avalik, tulundus- ja mittetulundussektor) toimimisele ja nendevahelistele seostele. Olulisel kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ja üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ja vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning neid julgustatakse vastavates tegevustes osalema.
Läbiva teema "Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus"
I kooliastme lõpetaja:

1. Püüab konflikte rahumeelselt lahendada, aktsepteerides eriarvamusi.
2. Selgitab vastastikuse toetuse ja abistamise olulisust. On valmis kaaslastele omaalgatuslikult abi osutama.
3. Kirjeldab ennast mõne kooskonna (klassi, sõpruskonna vms) liikmena. Põhjendab, miks on igal pere (klassi, sõpruskonna vms) liikmel oma ülesanded ja kohustused ning miks on vaja kõigi õigustega arvestada.
4. Loetleb kodukoha ettevõtteid, kirjeldab nende vajalikkust.

II kooliastme lõpetaja:

1. Näitab üles initsiatiivi probleemide lahendamiseks.

2. Kasutab suhtlemisel lihtsamaid aktiivse kuulamise võtteid ning demonstreerib rollimängus kaotajateta konflikti lahendamise viise.
3. Osaleb ühisürituste korraldamisel.
4. Kirjeldab oma sõnadega, mida tähendab vastutus ning kuidas kaasneb vastutus otsustamisega.

III kooliastme lõpetaja:

1. Kuulab teistega koostööd tehes aktiivselt ja väljendab oma mõtteid, pakub välja originaalseid ideid ja probleemide alternatiivseid lahendusviise.
2. Selgitab, miks on vabatahtlike tegevus ühiskonnale vajalik ning toob näiteid vabatahtliku tegevuse kohta.
3. Kirjeldab oma sõnadega ühiskonna jagunemist avalikuks, tulundus- ja mittetulundussektoriks. Võrdleb neid sektoreid ning selgitab sektoritevahelisi seoseid.
4. Kirjeldab oma sõnadega kooli demokraatlikku juhtimissüsteemi ja õpilasomavalitsuse tööd. Suudab vajadusel osaleda koolielu korraldamises.
5. Selgitab valla- või linnavalitsuse funktsioone ja toimimist.
6. Arutleb ühishüve ja maksude olulisuse üle ühiskonnas.
7. Võrdleb erinevaid elatise teenimise viise (nt palgatöö, ettevõtlus, mittetulundusühingu loomine).
8. Koostab isikliku ja pere eelarve. Selgitab laenudega seotud ohte ja kulutusi ning oskab etteantud lihtsa juhtumi varal hinnata laenamise eeldatavat otstarbekust.

3.6.5. Kultuuriline identiteet

Läbiva teema "Kultuuriline identiteet" käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse:

1. Mõistma ennast kultuuri kandjana, edasiviijana ja kultuuride vahendajana.
2. Mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana.
3. Olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingusse, taunima diskrimineerimist.
4. Tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes erinevates ainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule.
5. Teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust.
6. Omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

Läbiva teema "Kultuuriline identiteet" käsitlemine I kooliastmes.

Läbiva teema "Kultuuriline identiteet" käsitlemisel I kooliastmes on oluline pakkuda õpilasele võimalust osaleda oma kultuurikeskkonna tavades ja kogeda sellega seonduvaid emotsioone. Õpilasel aidatakse jõuda mõistmiseni, et teatud tavad ja kombed on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusega kujundatakse meie kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi, toetatakse

uudishimu uue ja erineva suhtes ning positiivset suhtumist sellesse. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega.

Läbiva teema "Kultuuriline identiteet" käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respekteerima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks projektide kaudu.

Läbiva teema "Kultuuriline identiteet" käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondadest, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuuri sündmuste ettevalmistamises ja teostamises.

Läbiva teema "Kultuuriline identiteet"
I kooliastme lõpetaja:

1. Tunneb ära ja nimetab oma rahvuskultuurile iseloomulikke tunnuseid ja tavasid.
2. Toob näiteid inimeste erinevate soovide, harjumuste ja eelistuste kohta, väljendades erinevuste suhtes sallivust.
3. Hoiab korras oma töökoha, tegutseb klassis ja grupis teisi arvestavalt, mõistes, et see on oluline osa töökultuurist.
4. Toob näiteid kultuuridevahelisest suhtlemisest oma kodukohas ja Eestis.

II kooliastme lõpetaja:

1. Nimetab erinevaid Eestis ja selle lähiümbruses elavaid rahvusi, toob näiteid nende tavade ja kommete kohta.
2. Kirjeldab, kuidas tema saab tutvustada oma kultuuri traditsioone teiste kultuuride esindajatele.
3. Näitab üles huvi teiste kultuuride esindajate kommete ja tavade vastu.
4. Suhtub avatult teiste kultuuride esindajatesse ning kasutab suhtlemisel teadmisi nende kultuuri kohta.

III kooliastme lõpetaja:

1. Toob välja sarnaseid ja erinevaid tunnuseid oma kultuuri ja teiste kultuuride pärandis.
2. Väljendab oma kultuurilist kuuluvust ja valmidust olla ise kultuuri edasikandja. Suudab tutvustada omakultuuri teiste kultuuride esindajatele.
3. Kirjeldab inimeste, nende vajaduste, eelduste ja huvide erinevusi ning näitab oma käitumises üles tolerantset suhtumist erinevustesse.
4. Peab loomulikuks suhtlemisel kultuurilisi (sh päritolust, veendumustest, tegevusalast, rahvusest, soolisest ja põlvkondlikust kuuluvusest jms lähtuvaid) erisusi ja arvestab nendega.
5. Analüüsib levinud rahvuse, soo, sotsiaalse staatuse, elukutse, usu ja muuga seonduvaid stereotüüpe, suudab vältida stereotüüpset lähenemist.

3.6.6. Teabekeskkond

Läbiva teema "Teabekeskkond" käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Õpilast suunatakse:

1. Mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi.
2. Valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest.
3. Määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet.
4. Kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskkondi.
5. Arendama kriitilise teabeanalüüsi oskust.

Läbiva teema "Teabekeskkond" käsitlemisel I kooliastmes on keskmes õpilase igapäevane teabekeskkond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskkonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste ainete kaudu toimuvat suhtlemisoskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile.
Läbiva teema "Teabekeskkond" käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet.
Läbiva teema "Teabekeskkond" käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselus ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus- ja kasvatustöös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta. Iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

Läbiv teema "Teabekeskkond"
I kooliastme lõpetaja:

1. Nimetab juhtumeid (nt õnnetusjuhtum), mille puhul tohib anda ainult väga täpset infot, ja põhjendab, miks see on tähtis.
2. Selgitab, kellele võib oma kontaktandmeid anda ja kellele mitte ning selgitab, mille alusel ta selle üle otsustab.
3. Liigitab etteantud kohad ja tegevused isiklikeks ja avalikeks ning selgitab, kuidas antud eristus mõjutab tema käitumist vastavatel puhkudel.
4. Tunneb selgemini eristatavate tunnuste alusel ära tekstitüübid ja nende otstarbe.

II kooliastme lõpetaja:

1. Otsib iseseisvalt erinevatest allikatest informatsiooni nii etteantud teemadel kui oma infovajaduse rahuldamiseks ja teeb järeldusi leitud informatsiooni usaldusväärsuse kohta.
2. Loeb iseseisvalt uudist ja vastab loetu põhjal uudisküsimustele. Tuvastab uudises puuduva informatsiooni ning kasutatud infoallikad.
3. Selgitab, millal on indiviidil õigus keelduda oma isiklike andmete avaldamisest ning millal on nende andmete esitamine vajalik.
4. Analüüsib eri suhtlusolukordade erinevust, põhjendab suhtlusregistri valikut erinevates olukordades.
5. Selgitab oma meediaeelistusi ning kirjeldab, millistel eesmärkidel ta meediakanaleid kasutab.

III kooliastme lõpetaja:

1. Teadvustab ja analüüsib oma igapäevast meediakasutust. Põhjendab oma valikuid ja eelistusi. Leiab endale vajaliku informatsiooni interneti ja teiste kanalite kaudu. Kirjeldab meedia rolli tööturul
2. Sõnastab olukorra kirjelduse põhjal mõned käitumisjuhised selleks, et kokkupuude meediaga oleks talle turvaline (sh suhtlus ajakirjanikuga internetis, raadios).
3. Tunneb ära eri liiki (sh segatud formaadiga) meediatekstid ning selgitab nende kasutamise otstarvet.
4. Iseloomustab internetis külastatud kodulehekülgi autorluse, kujunduse, informatsiooni usaldusväärsuse seisukohast ning kirjeldab nende elemente.
5. Viitab ja tsiteerib kasutatud allikaid korrektselt. Selgitab viitamise ja tsiteerimise tähtsust uurimistööde või referaatide puhul ning tuvastab erinevatest allikatest pärit teksti autori vajaliku täpsusega.
6. Teadvustab avaliku teabe rolli ja ulatust ühiskonnas, kirjutab vajaduse korral korrektseid e-kirju koos kõigi vajalike rekvisiitidega. Koostab ja avaldab korrektse kuulutuse teadetetahvlile või internetti.
7. Kasutab oma teadmisi visuaalsetest ja verbaalsetest mõjutusvahenditest vastutustundlikult. Teadvustab ajakirjanduse eetikakoodeksi olemasolu ning väärtustab hea ajakirjandustava järgimist.
8. Mõistab oma õigusi ja kohustusi ajakirjandusega suheldes. Teadvustab oma rolli võimaliku infoallikana.

3.6.7. Tehnoloogia ja innovatsioon

Läbiva teema "Tehnoloogia ja innovatsioon" käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:

1. Omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades.
2. Mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus.
3. Aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest.

4. Mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamisega seotud eetilistes küsimustes.
5. Kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks.
6. Arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet, rakendades erinevates projektides uuendusideid.

Läbiva teema "Tehnoloogia ja innovatsioon" käsitlemisel I kooliastmes õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, vormistades arvutiga loovtöid. Soovitatav on kasutada eelkõige frontaalset õpetamismeetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusse.
Läbiva teema "Tehnoloogia ja innovatsioon" käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid.
Läbiva teema "Tehnoloogia ja innovatsioon" käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate ainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT-vahendeid ka kodutööde ja õuesõppe puhul.

Läbiv teema "Tehnoloogia ja innovatsioon"
I kooliastme lõpetaja:

1. Koostab ja salvestab arvuti abil omaloomingulise töö.
2. Kasutab digitaalseid õppematerjale ja eakohast õpitarkvara.

II kooliastme lõpetaja:

1. Koostab, salvestab ja trükib arvuti abil iseseisvalt kirjaliku töö, nt plakati, kuulutuse, referaadi.
2. Koostab arvuti abil lihtsa andmetabeli.
3. Suhtleb kaaslastega virtuaalses keskkonnas, järgides seejuures võrgusuhtluse reegleid ja teadvustades kaasnevaid ohte.
4. Kasutab tehnoloogilisi vahendeid vastutustundlikult ja säästlikult.
5. Valib tehnoloogiliste vahenditega (sh arvutiga) töötades ergonoomiliselt sobiva asendi.

III kooliastme lõpetaja:

1. Koostab arvuti abil korrektselt vormindatud ja viidetega varustatud referaadi.
2. Koostab ja esitab klassile esteetiliselt kujundatud informatiivse multimeediumipõhise esitluse.
3. Osaleb aktiivselt loomingulises koostööprojektis, kasutades seejuures erinevaid tehnoloogilisi lahendusi suhtlemiseks ja koostööks.
4. Kogub ja süstematiseerib andmed, teostab lihtsa statistilise analüüsi.
5. Demonstreerib oma saavutusi ja pädevusi digitaalse portfoolio e õpimapi abil.
6. Kirjeldab tehnoloogia rolli ühiskonnas ja oma kutsevaliku vaatenurgast.
7. Valib etteantud töö jaoks sobiva tehnoloogilise vahendi ja põhjendab oma valikut.
8. Koostab ja kujundab huvialase veebilehe, ajaveebi või digitaalse õppematerjali.

9. Kirjeldab ja põhjendab tehnoloogilise innovatsiooni olulisust mingis konkreetses eluvaldkonnas või probleemsituatsioonis.

3.6.8. Tervis ja ohutus

Läbiva teema "Tervis ja ohutus" käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ja kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.
Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervisega seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel.
Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule- ja veeohu ning teiste ümbritsevast keskkonnast tulenevate ohtude korral ning otsima vajadusel abi.

Õpilast suunatakse:
Tervise valdkonnas:

1. Terviseteadlikkuse arenemisele, sh oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele.
2. Kasutama oma teadmisi, enesega toimetulekuoskusi ja üldiseid sotsiaalseid oskusi enda ja teiste, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks.
3. Teadvustama oma otsuste, käitumise ja selle tagajärgede seost.
4. Leidma ja kasutama usaldusväärset terviseinfot ja abiteenuseid.
5. Teadvustama ümbritseva keskkonna mõju oma tervisele ja analüüsima seda mitmekülgselt.

Ohutuse valdkonnas:

1. Tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi.
2. Ennetama ja vältima ohuolukordadesse sattumist.
3. Kujundama turvalisele kooli- ja kodukeskkonnale, paikkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist.
4. Omandama teadmisi ja oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda.
5. Kujundama õiget liikluskäitumist ning liikluses kehtivate normide järgimist ja kaasliiklejatega arvestavamist.
6. Tundma õppima ja väärtustama liikluse ja ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

Läbiva teema "Tervis ja ohutus" käsitlemisel I kooliastmel asetatakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab eakohased teadmised ja oskused seonduvalt tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Selles vanuses on oluline, et õpilane mõistaks ohu olemust, selle tekkepõhjuseid oma igapäevases keskkonnas ja omandaks oskused ohutust ja turvalisust tagavate käitumisviiside kasutamiseks. Õppemeetoditest on rõhuasetus jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel.
Läbiva teema "Tervis ja ohutus" käsitlemisel II kooliastmel pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele. Läbiva teema käsitlemisel pööratakse tähelepanu õpetuse elulähedusele ja enamlevinud riskikäitumise ennetamisele (käitumised, mille tagajärjeks on nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline

aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppe meetodid – arutelud, rühmatööd, uurimisprojektid, juhtumite arutelu, rollimängud, demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele metoodikal põhinevad tunnivälised projektid.
Läbiva teema "Tervis ja ohutus" käsitlemisel III kooliastmel pööratakse tervist väärtustavate hoiakute kujundamise ja teadmiste andmise kõrval eelkõige tähelepanu tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppe meetodid – arutelud, rühmatööd, uurimisprojektid, juhtumite arutelu ja rollimängud. Olulisel kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ja õpilase maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva keskkonna turvalisust suurendavatesse tegevustesse

Läbiva teema "Tervis ja ohutus"
I kooliastme lõpetaja:

1. Nimetab tervist mõjutavaid positiivseid tegureid.
2. Kirjeldab isiklikke tervisenäitajaid ning seab eesmärke ja hoolitseb eakohasel viisil oma tervise tugevdamise eest.
3. Ennetab vigastusi ja kasutab nendega toimetuleku (sh esmase abi osutamise) eakohaseid viise.
4. Nimetab hädaabinumbri 112, selgitab, kuidas tuleb kutsuda abi ja demonstreerib seda imiteeritud olukorras.
5. Selgitab, kuidas käituda levinumates ohuolukordades (nt lõhkekeha leidmisel, tuleohu, liiklusõnnetuse, pommiähvarduse korral).
6. Selgitab ja demonstreerib õppeolukorras, kuidas käituda koolimaja evakuatsiooni korral.
7. Kasutab igapäevases tegevuses ohutust tagavaid kaitsevahendeid (nt helkur, turvavöö, kiiver, ujumisrõngas, päästevest).
8. Eristab ohtlikku liikluskäitumist ohutust käitumisest, toob näiteid mõlema kohta. Selgitab liikumistingimusi ja ohutu liikumise viise märjal, libedal, lumisel teel ning valgel ja pimedal ajal.
9. Järgib nii jalakäijana (rulaga, rulluiskudega jms), jalgratturina kui ka ühissõiduki kasutajana olulisemaid ohutust tagavaid reegleid ja norme ning arvestab kaasliiklejatega.

II kooliastme lõpetaja:

1. Selgitab oma käitumise eest vastutuse võtmise tähtsust ja võtab vastu tervislikke ja ohutuid otsuseid.
2. Kirjeldab, kuidas meedia ja sõbrad mõjutavad tervise- ja ohukäitumisealaseid valikuid. Ületab eakaaslaste ebasoovitava surve suhteid kahjustamata.
3. Nimetab usaldusväärseid infoallikaid ja abivõimalusi kooli ja kodu lähipiirkonnas. Vajadusel teatab ohust kiiresti ja kirjeldab juhtunut korrektselt.
4. Demonstreerib õppesituatsioonis ohutut tegutsemist tuleohu või pommiähvarduse korral koolis.
5. Kirjeldab esmaseid tulekustutusvahendeid ja demonstreerib, kuidas neid kasutatakse.
6. Põhjendab ohutust tagavate vahendite (turvavöö, helkur, suitsuandur, päästevest jms) kasutamise vajalikkust ning selgitab nende toimimise põhimõtteid.
7. Kaardistab ohtlikud kohad koolis ja kooliteel. Valib ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks, sh kõige ohutuma koha (raud)tee ületamiseks.
8. Jalgratturina ja mopeedijuhina tegutseb riske vältides, sh hindab sõiduvahendi tehnilist seisukorda ja selle valmisolekut teeliikluseks.

III kooliastme lõpetaja:

1. Koostab isikliku terviseplaani, kajastades enda tervise tugevaid külgi, vajadusi ja terviseriske.
2. Kirjeldab, kuidas eluviis, pärilikkus ja teised faktori on seotud tervise edendamise ja haiguste ennetamisega.

3. Võrdleb erinevaid riskikäitumisi nende suhtelise ohtlikkuse alusel.
4. Ennetab ohusituatsioonis vigastusi. Demonstreerib õppesituatsioonis nendega toimetulekut. Kirjeldab olukordi, mis nõuavad professionaalset abi.
5. Demonstreerib viise vältida ja vähendada ohtlikke olukordi (nt liiklus-, olme- ja tuletraumasid) ning toimetulekut ohuolukordades.
6. Analüüsib, kuidas meedia ja kaaslastelt saadud info mõjutavad tervisekäitumist.
7. Leiab erinevatest allikatest usaldusväärset terviseinfot.
8. Edastab usaldusväärset tervise- ja ohuinformatsiooni.
9. Suudab vajadusel teisi mõjutada ja toetada tervisesõbralike ja ohtu vältivate otsuste langetamisel.
10. Kirjeldab ohutust tagavate vahendite toimet ja omadusi, tuginedes loodusainetel õpitule, kasutab optimaalseid vahendeid.
11. Kirjeldab erinevate ohuolukordade tekkepõhjuseid, pakub välja erinevaid võimalikke lahendusi ohuolukorras tegutsemiseks.
12. Järgib liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, jalgratturile ja mopeedijuhile, käitub liikluses vastavalt liikluseeskirjas kehtestatud nõuetele.

3.6.9. Väärtused ja kõlblus

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse:

1. Tunnustama väärtusi, kõlbelisi norme ja viisakusreegleid.
2. Analüüsima süstemaatiliselt kõlbelisi norme ja väärtusi.
3. Arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma.
4. Juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel.
5. Osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima.
6. Reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbeliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist ning demokraatlikku osalemist ja rahvuslikkust. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima.
Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamus. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu

tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi.
Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

Läbiva teema "Väärtused ja kõlblus"
I kooliastme lõpetaja:

1. Selgitab oma sõnadega ja igapäevaelust või käsitletud õppematerjalist näiteid tuues, mis on õiglus, ausus, südametunnistus, sõnapidamine ja vastutustunne, osundades nende vooruste tähtsusele.
2. On osalenud klassi reeglite koostamisel ja põhjendab nende reeglite järgimise vajadust ning hindab enda ja kaaslaste toimimist neist reeglitest lähtudes.
3. Toob näiteid, kuidas sõbralikkus ja heasoovlikkus mõjutavad inimestevahelisi suhteid. Suhtub klassikaaslastesse sõbralikult.
4. Jutustab käsitletud lugu või igapäevaelu sündmust ümber erinevate tegelaste vaatenurgast ja selgitab, miks need vaatenurgad võivad olla erinevad.
5. Toob kahe osapoolega konflikti kirjelduse põhjal välja konflikti võimalikke põhjusi ja osapoolte vaatenurki. Toob välja mitu võimalikku lahendusviisi ning vaeb nende plusse ja miinuseid nii olukorra kui ka mõlema poole seisukohalt. Valib enda arvates antud olukorras sobivaima lahenduse ja põhjendab oma valikut. Toob näiteid olukordadest, kus andekspalumine ja andeksandmine aitavad konfliktseid olukordi lahendada.

II kooliastme lõpetaja:

1. Põhjendab ühiselt tunnustatud väärtustele toetuvate tavade ja reeglite vajalikkust klassi ja kooli tasandil ning enda elus ettetulevates olukordades, tuues näiteid oma kogemustest.
2. Sõnastab eetilist dilemmat sisaldava jutustuse põhjal loo keskse probleemi ja pakub olukorrale võimalikke lahendusi. Analüüsib neid eri osapoolte vaatenurgast ja valib enda meelest kõige sobivama lahenduse oma valikut põhjendades.
3. Suhtub kaaslastesse lugupidavalt.

III kooliastme lõpetaja:

1. Kirjeldab enda jaoks olulisi väärtusi, arutledes nende mõju üle (sh enesehinnang, tulevikuplaanid, suhtumine teistesse inimestesse, kooskonda ja keskkonda). Selgitab ja põhjendab oma maailmavaatelisi seisukohti.
2. Selgitab oma sõnadega ja näiteid tuues seost õiguste, vabaduse ja vastutuse vahel. Arutleb õiguste ja kohustuste üle humanistlike väärtuste taustal.
3. Teadvustab inimeste huvide, päritolu, kultuuri, religiooni ja maailmavaatega seotud erinevusi, arvestab nendega ning mõistab, miks diskrimineerimine (sooline, kultuuriline, usuline, seksuaalne, välimuse halvustamine vms) on taunitav. Mõistab, et erinevate inimeste väärtushinnangud võivad olla erinevad.

4. Toob välja etteantud tekstis või situatsioonis leiduva eetilise dilemma, selgitab seda oma sõnadega ja pakub võimalikke toimimisvõimalusi eri osapoolte perspektiivist, osundades probleemiga seonduvatele väärtushinnangutele ja kõlbelistele normidele.

3.7. Lõiming

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandatakse õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus õpetaja töökava ja kooli üldtööplaani tasandil.
Lõimingu mõte avaldub selles, et ühel või teisel moel seostades eraldiseisvaid õpetatavaid teadmisi ja oskusi ning asetades need reaalse elu konteksti, aidatakse õpilastel neid mõtestada ning seostada üheks tervikuks.
Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide (e-õppepäevade) ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.
Lõiming on tegevus, mis eeldab suhtlemist ja arutelu ning toimub peamiselt õpetaja vahetul juhendamisel. Lisaks vahenduspedagoogikale on õppetegevuses oluline õpilase aktiivsus ja motiveeritus. Õpetajatepoolse lõimingu kaudu pakutakse õpilastele motiveeritud õppimist, seostades teadmisi õpilase huvidest lähtuvalt ning soodustades sellega õpilase aktiivsust. Lõimingu kaudu vähendatakse päheõppimist ja soodustatakse leidmist, lahendamist ja oma lahenduste põhjendamist. Lõimingu kaudu püüdleme selles suunas, et teadmisi õpitakse kriitiliselt ja läbimõeldult ning seostades reaalse eluga. Lõimingu kaudu muutub õppimine tähenduslikumaks ja tulemuslikumaks. Seda soodustavad suhtlemine ja arutelud. Kui õppetegevus on õpetajal kavandatud õpilasekesksena, arvestades õpilase ealisi iseärasusi, eelnevaid teadmisi ja kogemusi ning õpilasele antakse valikuvõimalusi ning pühendatakse aega arutelule, siis on ka lõimingu kasutamise eesmärk saavutatud.
Samuti on lõimingul oluline roll õppimise fragmenteerituse vähendamises, eesmärgiga muuta õppimine õpilase jaoks tähenduslikuks. Õppetegevuses aidatakse teadmisi konstrueerida tähenduslikus kontekstis. Selle saavutamiseks kasutatakse probleemõpet, õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu.
Lõiming võimaldab püüelda suunas, kus õpilased areneksid aktiivseteks ennastjuhtivateks õppijateks, kes konstrueerivad oma teadmisi varasematele teadmistele tuginedes ning õppimise käigus omandatud kogemuste põhjal ja seostatuna.
Lõiming ei ole asi iseenesest. Lisaks õpetajate initsiatiivile peab lõiming avalduma ka õpilase tasandil. Selleks on koolis loodud õppekeskkond, mis võimaldab õpilasel lõimingu tekkimist. Kui õpilane tajub tavapäraselt õppeaineid eraldi olevate tervikutena, siis koolis püüeldakse selles suunas, et õpilasel tekiks suutlikkus ühe õppeaine teadmisi ja oskusi teise õppeainesse üle kanda, ning tekiks suutlikkus koolis õpitut seostada ka argielu teadmise ja oskusega. Õpilase teadvuses toimuv lõiming on keerulisem protsess, mille suunas koolis püüeldakse. Õpilase sisene lõiming annab võimaluse luua seoseid, näha analoogiaid ja paralleele, aga ka erinevusi ja vastuolusid, seostada omavahel põhimõisteid ning märgata mitmesuguseid, ka ebatavalisi seoseid. Lõiming võimaldab saada

alternatiivseid võimalusi mõtlemise korrastamiseks ja struktureerimiseks ning selle kaudu jõuda uute teadmiste ja tähenduslike seosteni.
Õpilase välist lõimingut käsitleme kui õppekava õppetegevuse kavandamise, läbiviimise protsessi. Lõiming on õpetajate teadlik katse seostada erinevaid teadmisi ja oskusi ning õppemeetodeid omavahel nii, et saavutada õppekava ja õpetuse terviklikkus. Õpetuse terviklikkuse saavutamise kaudu püüeldakse selles suunas, et toetada parimal moel õpilase sisemise lõimingu tekkimist ning üldpädevuste kujunemist.
Lõimingu viisi valik on õpetajale vaba. Viisi valik sõltub sellest, mida tahetakse lõimimisega saavutada: kas luua seoseid üksikute õpitulemuste vahel, ainevaldkondade sees ja ainevaldkondade vahel või soovitakse lõiminguga saavutada kooliastme pädevusi, üldpädevusi või valdkonnapädevusi.
Õpetajal on kasutada järgmised lõiminguviisid: ainetevahelised seosed, ajaline kooskõla, ainete kombineerimine, teemakeskne lõiming, mis julgustab õpilasi uurima võimalusi, välja mõtlema alternatiivseid lahendusi, tegema koostööd teiste õpilastega, välja pakkuma ideid ja hüpoteese ning lõpuks välja pakkuma parima lahenduse, mille nad tuletasid.

3.8. Loovtöö korraldus III kooliastmes

8. klassi õpilased koostavad läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline.
III kooliastmes korraldab põhikool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased. Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.
Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja või teise õppe- ja kasvatusalal töötava isiku kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

Loovtöö põhietapid:

Nov 1. nädal	I õppepäev
Nov 3. nädal	Teema kooskõlastamine juhendajaga
Jaan 2. nädal	I vahekokkuvõte
Veebr 2. nädal	II õppepäev
Veebr 4. nädal	II vahekokkuvõte
Aprilli 2. nädal	Tööde esitamise tähtaeg
Aprilli 4. nädal - mai 1. nädal	Tööde kaitsmised

Loovtöö kaitsmine toimub III trimestril.
Loovtöid hindab kooli direktori poolt kinnitatud hindamiskomisjon, retsensent ja juhendaja-õpetaja.
Loovtööle hinnangu saamiseks esitab õpilane loovtöö 14. aprilliks kooli sekretärile.
Loovtöö koostaja teeb kaitsmisel kuni 5-minutilise ettekande tehtud tööst. Töö esitlemiseks tuleb koostada Powerpointi esitlus või posterettekanne.
Esitluses on:

1. Teema ja autorid.
2. Teemavaliku põhjendus.

3. Ülevaade loetud taustamaterjalist.
4. Lühike ülevaade töö käigust.
5. Töö tulemused ja järeldused.
6. Hinnang oma tööle.

Hindamiskomisjon võib esitada ettekandejärgselt tööd puudutavaid/täpsustavaid küsimusi.
Hinnatakse loovtöö tegemise protsessi ja selle üksikuid etappe, loovust, originaalsust, töö vormistust, töö esitlust.
Kaitsmisel annab komisjon loovtööle kokkuvõtva kirjeldava sõnalise hinnangu.
Loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
Loovtööd hinnatakse mitteeristavalt.

Loovtööde liigid:
Kunstialane töö, milleks on tehnoloogiaõpetus – mudelite ja makettide valmistamine. Käsitöö – kootud, heegeldatud, õmmeldud jne eseme valmistamine. Kunstiõpetus – erinevate tehnikatega kunstitööde näitus, animafilm. Muusika – omaloominguline muusikapala (vokaalne, instrumentaalne), muusika visualiseerimine läbi liikumise, muusikaline kujundus illustreerimaks kirjandusteost, interaktiivne esitlus, kuhu on kaasatud muusika, kunst, kirjandus, käsitöö, ajalugu, IKT jm.
Omaloomingulise tööna valmib luulekogu, jutukogu, romaan, koomiksialbum, näidend jpt. Koostöös valminud töö (nt ühe õpilase luulekogu illustreeritud teise õpilase poolt). Õppeotstarbeline lisamaterjal (ristsõnavihik, harjutuste kogumik, õppevideo vms). Projektina valmib ulatuslikum töö: õpilasfirma, ürituse ettevalmistamine ja läbiviimine, näituse korraldamine.
Omaloominguline töö vormistatakse kirjaliku tööna, mis sisaldab töö teemat, töö sooritaja ja juhendaja nime, eesmärke, tegevusplaani, tööjaotust, ajakava ja projekti tulemit (foto valminud tööst, pildiseeria, väline andmekandja jm).
Uurimistöö on kirjalik tekst, kus keskendutakse mingile uurimisprobleemile. Uurimistöö eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teemas olulistele küsimustele vastuseid.
Loovtööde vormistamiseks on Sauga Põhikoolil koostatud „Loovtööde koostamise juhend“ (vt Lisa 3).
Õpilase uurimistöö teema kantakse põhikooli lõputunnistusele.
Õpilaste uurimistöid säilitatakse Sauga Põhikooli raamatukogus.

3.9. Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

Karjääriõpe toimub koolis läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemise kaudu õpetajate kavandatud õppeprotsessi käigus.
Läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” sisu ja eesmärke arvestatakse kooli õpikeskkonna kujundamisel. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte.
Tunnivälise tegevuse käigus saavad õpilased projekti- ja kutsepäevad, õppekäikude jm raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks.
Karjääriinfot edastavad ning õpilasi nõustavad ennekõike huvijuht ja klassijuhatajad.

Karjääriõppe hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse soovitamine ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta. Karjääriõpet toetavad Eesti Töötukassa, Pärnu Rajaleidja keskus, Noorte Tugila, kooli vilistlased, kohalikud ettevõtjad ja järgmise haridusastme õppeasutused.
Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse ennekõike arenguvestlustel, ainetundides, ürituste ja edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu nii koolis kui väljaspool kooli. Karjääriteenuste korralduse koordinaatorid on III kooliastme klassijuhatajad.

3.10. Õppe kavandamine läbi rahvusvaheliste projektide

Rahvusvaheliste projektide eesmärk on arendada ja jagada uuendusmeelseid lahendusi ja teha koostööd üksteiselt õppides ning kogemusi vahetades. Strateegiline koostöö aitab kaasa nii valdkonnasiseste kui ka -üleste põhieesmärkide saavutamisele üldhariduses ja soodustab koostööd erinevate valdkondade vahel.
Õppeaasta alguses kavandatakse ülekoolilised ja koolidevahelised projektid (üritused) kooli üldtööplaanis.
Kõikidel projektidel on kindlaks määratud projektijuht, kelle ülesanne on koostöös projektirühmaga määratleda projekti (ürituse) eesmärgid lähtuvalt üldpädevustest. Projektil peab olema selge eesmärk ja kindlad ajapiirid. Projekt peab olema kavandatud nii, et saab aru projekti ideest, eesmärgist ja tulemusest ning selgelt on toodud esile tegevused eesmärgi saavutamiseks ning tegevuste täitmiseks vajalik aeg ja vajalikud vahendid ning eeldatavad kulutused. Peale projekti toimumist viiakse läbi selle tulemuste analüüs lähtuvalt püstitatud eesmärkidest (määratletakse tulemuste ja protsessi tugevused ja nõrkused) ning kavandatakse parendustegevused edaspidiseks.
Kirjalikult vormistatud projekti alusel toimub selle arutelu ja järgneb otsustamine, kas antud projekt on koolis teostatav. Kavandatud projektile annab hinnangu koolidirektor või tema poolt delegeeritud isikud.
Kui koolidirektor või tema poolt delegeeritud isikud on projekti heaks kiitnud, siis lisatakse projekt üldtööplaani ning asutakse seda teostama.

3.11. Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemise maht

Kool korraldab õpilaste liikluskasvatust „Liiklusseaduse“ § 4 lõike 2 ja Vabariigi Valitsuse 20.10.2011. a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ alusel.
I kooliastme lõpuks õpilane:

1. Teab hädaabinumbrit (112), oskab ohust teatada.
2. Kirjeldab ohtusid oma kooliteel, põhjendab ning selgitab ohtude vältimist kooliteel.
3. Kasutab ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti.
4. Oskab käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada.
5. Valib jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutu koha.
6. Liikleb ohutult märjal, libedal, lumisel teel.

7. Valib tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutuma koha. Peatub, kuulab, vaadab ning veendub ohutuses sõidutee ületamisel.
8. Määrab sõidukite liikumise suunda ning hindab liikumise kiirust.
9. Eristab valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastme lõpuks õpilane:
Väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust.
Oskab:

1. Ohust kiiresti ja korrektselt teatada.
2. Ohutult evakueeruda koolist.
3. Kasutada tulekustutustekki.
4. Käituda/tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses.
5. Kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-ja mopeedijuhi kiiver, põlve ning küünarnukikaitsmed.
6. Käituda ühissõidukeis, siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada.
7. Hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust.
8. Valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta.
9. Hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid.
10. Leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta.
11. Kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldada ohtu ja seda, kuidas ohtu vältida.

Teab:

1. Tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada.
2. Lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi.
3. Tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile).

III kooliastme lõpuks õpilane:
Väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas.
Oskab:

1. Ohust teatada ja hinnata ohuolukorda.
2. Vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi.
3. Kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-ja motokiiver, põlve-ning küünarnukikaitsmed.
4. Kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks.
5. Leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusalast olukorda teiste riikidega.
6. Kirjeldada ohutu teekonna valiku põhimõtteid.

Teab:

1. Tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada.
2. Nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda.
3. Liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile).
4. Ohutusalastest kampaaniatest ja annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta.

Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse lõimitult ainetundides, klassijuhatajatundides ja kajastatakse aine- ja töökavades.

3.12. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

Sauga Põhikooli õpetajad teevad vastavalt vajadusele ja võimalustele koostööd. Koolis töötab võõrkeeleõpetajate ainesektsioon, klassiõpetajate ainesektsioon, reaalainete ainesektsioon.
Töökava on dokument, mille alusel toimub juhendatud õppetöö klassis. Töökava koostamine on klassi- ja aineõpetaja ülesanne ja kuulub õpetaja pädevusse Töökava koostamise aluseks on Sauga Põhikooli õppekava üldosa ja ainekava.
Õpetaja planeerib oma tööd igal õppeaastal õppekava üldosa ja ainekava alusel kõikidele klassidele, kus ta õpetab. Klassi töökavas täpsustatakse kooli ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale ning õpetajatevahelist koostööd.
Õpetaja töökava konkretiseerib kooli õppekava üldosa ja ainekavasid ainete lõikes.
Õpetajate töökavad on vormistatud poolaasta kalenderplaanina.
Töökavade ees on toodud õppe ja kasvatuse eesmärgid ja kasutatav õppekirjandus.
Õpetajate töökavade õppesisu on jaotatud ulatuslikumate õppeteemade järgi. Näidatud on ka ulatuslike teemade alateemad, laiendavad teemad (läbiv teema), kohustuslike teemade õpitulemused ja põhimõisted (õppemeetodid) ja hindamine.
Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub.
Soovituslik töökava vorm:

Õppe nädal	Kohustuslik teema/maht (tundi)	Õppe-materjal Alateemad	Õpitulemused ja põhimõisted (kohustuslike teemade kohta	Hinda mine	Muud	Aineülene teema (läbiv teema)

4. Hindamise tingimused ja kord

Sauga Põhikooli õpilaste hindamise korras sätestatakse õpilaste teadmiste, oskuste ning käitumise hindamise, kokkuvõtva hindamise, õpilaste täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimise alused ja põhikooli lõpetamise tingimused ja kord.

Vt. Sauga Põhikooli hindamiskorraldus (Lisa 1).

5. Oodatavad õpitulemused

5.1. Pädevuste kujundamine

Õppekava taotleb õpilastel 8 üldpädevuse kujunemist:

1. Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused: igapäevane õppetöö, aktused ja konverentsid, võistlustel osalemised, loodus- ja ajalooväärtuste radadel käimised, kultuuriväärtuste ja -sündmuste tutvustamine, teatri-, kino-, kontserdi- ja näitusekülastused.
2. Sotsiaalset ja kodanikupädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused: osalemine erinevates projektides, rühmatöö, paaristöö ja muude koostöövormide kasutamine igapäevatöös, huviringide töö, klassiõhtud, õppekäigud ja ekskursioonid.
3. Enesemääratluspädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused: õpilaste omalooming (analüüsivad kirjandid, väitlus), arutelud klassis, arenguvestlused, eneseanalüüs ja enesehindamine (ka kehalised ja vaimsed võimed), iseseisev ülesannete lahendamine, tervislike eluviiside väärtustamine.
4. Õpipädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused: ainealaste õpioskuste ja materjalide kasutamise oskuse õpetamine, mõtestatud õppimise, ratsionaalsete võtete otsingu, üldistamise, järelduste tegemise oskuse õpetamine, säästliku tarbimise õpetamine, oma töö ja õpitulemuste analüüsimise oskuse õpetamine, vestlus direktsiooniga, töö õpiabirühmades, ainekonsultatsioonides, koolisiseste mälumängude korraldamine.
5. Suhtluspädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused: etlus- ja kõnevõistlused, omaloomingukonkursid, rollimängud ja dramatiseeringud, projektõpe.
6. Matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogiapädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused: seoste leidmise õpetamine igapäevaeluga, probleemide ja ülesannete lahendamine, pranglimine, reaalainete nädal, aineringid, projektiväljasõidud, olümpiaadid,võistlused ja mängud, oma võimete analüüs.
7. Ettevõtlikkuspädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused: rühmatöö ja muud koostöövormid, projektõpe, konverentsid, õpilaste initsiatiivil põhinevate ürituste korraldamine, tundide illustreerimine majandusnäidetega, õpilaste omalooming, õpilasaktiivi tegutsemine, kord õppeaastas laat ning sõbrapäevakohvik.
8. Digipädevust kujundatakse erinevate õppeainete, klassi- ja kooliväliste tegevuste kaudu ja selleks on näiteks järgmised võimalused: digitaalse teabe otsimine, sirvimine, hindamine, salvestamine ja taasesitamine, suhtlemine digikeskkondades, digitaalse sisu loomine, olemasoleva digitaalse materjali muutmine ja lõimimine, erinevate digikeskkondade kasutamine õppetöös, loominguline eneseväljendus ja programmeerimine ning intellektuaalse omandi õiguste ja litsentside järgimine, identiteedi, tervise ning keskkonna kaitsmine. Info-ja kommunikatsioonitehnoloogia turvaline ning kestlik kasutamine, vajaduste väljaselgitamine ja lahenduste leidmine sobivate digivahenditega, tehnoloogia loov kasutamine.

5.2. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus Sauga Põhikooli õpilane:

1. Peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist. On viisakas, täidab lubadusi. Teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida. Oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada.
2. Tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel.
3. Teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt.
4. Oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada. Oskab koostada päevakava ja seda järgida.
5. Suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada.
6. Mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase.
7. Arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades.
8. Käitub loodust hoidvalt.
9. Oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada. Oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda.
10. Oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid.
11. Austab oma kodupaika ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid.
12. Oskab ilu märgata ja hinnata. Hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest.
13. Hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve.
14. Oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda.
15. Teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

5.2.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.
Esimeses kooliastmes keskendutakse:

1. Kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele.
2. Positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisse.
3. Õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele.
4. Eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele.

5. Põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel.
6. Õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
7. Võõrkeele õppimisele suhtlustasandil.

Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.
Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

5.3. II kooliastme pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

1. Hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena. Peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest.
2. Oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest.
3. Väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust.
4. Oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida.
5. Oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides.
6. Oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet.
7. Tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel.
8. On kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades.
9. Väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest.
10. Oskab kasutada arvutit ja internetti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste.
11. Oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada. Oskab teha vahet faktil ja arvamusel.
12. Tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme.
13. Väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada.
14. Väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest.
15. On leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

5.3.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

Teises kooliastmes on Sauga Põhikooli õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu.
Teises kooliastmes keskendutakse Sauga Põhikoolis:

1. Õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada.
2. Huvitegevusvõimaluste pakkumisele.
3. Õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele.
4. Õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Sauga Põhikoolis rakendatakse õpetuses mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

5.4. III kooliastme pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

1. Tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.
2. Tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt.
3. On teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu.
4. On ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärke ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest.
5. Suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid.
6. Valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste.
7. Suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemeetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist.
8. Mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes.
9. Oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi.
10. Suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada.
11. On aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust.
12. Suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist.

13. Väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne.
14. Mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

5.4.1. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes Sauga Põhikoolis

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.
Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

1. Õpimotivatsiooni hoidmisele.
2. Õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes.
3. Erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollioskuse arendamisele.
4. Pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele.
5. Õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele.
6. Õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

6. Õppekava uuendamise ja täiendamise kord

Kooli õppekava uuendatakse või täiendatakse vastavalt vajadusele.
Õppekava uuendused ja täiendused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks hoolekogule ja õppenõukogule.
Õppekava kinnitab direktor.